

Kruse lika okänd idag

På 1940-talets senare hälft kunde man i Hörby inte sällan om somrarna se en handfull personer stå i solen i något gathörn eller komma flanerande i sakta mak, alltid ivrigt gestikulerande, upptagna av sin konversation, som oftast fördes på franska.

Det lilla sällskapet bestod av konstnären Christian Kruse, hans maka Marya, för det mesta kallad Mia, hennes syster Fée Saecula och flanören och poeten Frans Nilsson, mer bekant som Frazie.

Vad de pratade om? Konst förstås, politik i någon mån, dagens "on dit", lokalt eller mera perifert. Vad det nu än kunde vara, så fördes samtalet alltid med sydländskt temperament. Mia och Fée var systrar, polskfödda, men hade liksom Kruse och Frazie tillbringat många år i Paris och tillägnat sig gallisk esprit i betydande grad, vilket märktes inte minst, när de höll sina rätt så högljudda palavrer i något gathörn, obekymrade om tidens flykt och den uppmärksamhet de inte sällan väckte.

Nu är de alla för längesen borta.

I Ringsjöparken står Christian Kruse staty och vänder blicken mot de fålader han älskade att måla.

FOTO: HENRY HOLM.

och förfinad kultur, ett målargetni med framgångsrik inspiration, vars teknik och måleriska kompositioner får honom att framstå som en första rangens konstnär i sitt land."

Men Kruse vann efter sina många utlandsår ändå inte riktigt det erkännande han förtjänade efter sin hemkomst till Sverige i slutet av 1930-talet.

"Landskapet utgör utan tvivel det mest framstående hos Christian Kruse", skrev man i den franska konsttidskriften. Här hemma blev Kruse "fäladsmarkens epiker", som William Lengertz kallade honom med en träffande beskrivning.

medan makens pensel fängade stengårderna, enarna och ljungen.

Operasångerskan Gunnel Lundén i Helsingborg, som kom hem från Wien i mitten på 1960-talet, har berättat för mig att hennes far Oskar Nyström, konstintresserad som få, försökte göra Kruses konst känd i Sverige och i viss mån också lyckades.

- Kruse var spännande, jag blev lycklig när jag träffade honom. Och nog var det något exotiskt över honom och Mia.

När makarna Kruse gått bort - Christian dog 1953 - såg Fée Saecula till att alla berömda mu-

seer i Europa som gåvor erhöletavlor av den svenska konstnären. Han finns även representerad på Drottningholm.

Bakom statyn

Och det var också svägeriskan, som stod för att Kruses staty restes i Ringsjöparken. Axel Ohlsson, som gjort skulpturen, har avbildat Kruse som vi minns honom, och inte minst den högkulliga hatten, som var så typisk för konstnären, har den exakta formen. Penseln i hans hand har försvunnit och ersatts men dessvärre försvunnit igen. Är det souvenirjägare som är i farten?

Anonymitet

Frågar man någon yngre hörbybo vem det är som står staty i Ringsjöparken med palett och pensel i händerna och blickan-

Vandringslust

Kruse föddes i Hörby 1876 som son till en sadelmakare Göransson, som var gift med en danska. Efter henne tog han sitt

50 år med Mellanskåne

Henry Holm

de västerut, mot fäladsmärkena eller de som en gång låg där, blir svaret ofta en axelryckning, vars innebörd inte kan misstolkas. Jo, namnet Christian Kruse har man kanske hört, det finns ju även en väg på Väster uppkallad efter honom, men vad mer?

Det tycks ha blivit Christian Kruses öde att både under sin livstid och efter sin död omges av ett slags märklig anonymitet på den plats, som egentligen var hans hembygd, alla hans utlandsår och vandringar till trots.

Och ändå finns hans konst representerad i många äldre hem i Hörby. Där har man förstått att uppskatta hans begåvning, den som en kritiker i den franska konsttidskriften la Revue Moderne år 1934 beskrev som "en vittfamnande

namn. Efter konststudier på olika håll blev han en internationalist med vandringslustan i blodet.

Vandrade gjorde han även efter hemkomsten till Hörby, där han först bosatte sig i Osbyholm och senare i provinsialläkare Isak Nilssons fd villa vid Parktorget i Hörby, numera Hantverksgården.

Exotiskt drag

Mia var hans ständiga följeslagare ut i de fäladsmärken bl a öster om Hörby, som han älskade att fästa på duken. Christian målade - han var den verkliga friluftskonstnären - och Mia plockade ur sin lilla flätade korg, en gång inköpt på loppmarknaden i Paris, upp nål och tråd och spetsar och satt och sydde på något plagg till sig,

Hatten med den höga kullen var typisk för Christian Kruse.

FOTO: HENRY HOLM.